

Roos van Mil over haar moeder die kanker had:

'GROOT VERSCHIL TUSSEN ERVÓÓR EN ERNÁ!'

Boos, verdrietig en vooral verward. In de steek gelaten, onbestemd, bezorgd. Drie jaar geleden zag Roos van Mil (21) haar leven in weinig tijd volledig op de kop gezet. Zelfs de honden – haar dagelijkse steun en toeverlaat, moesten tijdelijk een pension in. Nog altijd vol emoties blikt de Nuenense terug op die roerige periode, waarin bekend werd dat haar moeder darmkanker had.

De eerste klachten dateerden van eind 2003. Maar echt serieus nam moeder Tony Cox het bloed bij de ontlasting niet. Wantrouwig werd ze pas enkele maanden later. Op advies van de huisarts meldde ze zich in het ziekenhuis, waar direct een endoscopie en coloscopie werden uitgevoerd. De eerste spanningen in huize Cox hadden zich geworteld.

'Mama dacht direct al dat er iets mis was, wat anderen wegwimpelden,' herinnert Roos zich de dagen waarop op de uitslag moest worden gewacht. 'Ik was meteen boos. Zou het dan toch zo zijn? Mijn moeder? Zou zij er ook zo één zijn met kanker? Nee toch? Niet mijn moeder!

Haar ouders zijn gescheiden. 'Mijn oudere broer en zus wonen niet meer thuis. Mama, een vriendin van haar en ik gingen een week na de scopieën naar het ziekenhuis voor de uitslag. Eerst ging ze alleen naar binnen, maar na een paar seconden riep ze ons er al bij: slecht nieuws. Het is voorbij, dacht ik. Ze gaat dood. Zo gebroken zat ze erbij. Al legde de arts nogmaals uit dat er nog weinig te zeggen was en vervolgonderzoek nodig was, om uit te wijzen of er uitzaaiingen waren.'

Koud en kil

'Wat heb ik die eerste dagen na de diagnose gehuild. We hadden erg veel last van de secretaresse van de internist die, ondanks de diagnose kanker, niet leek te beseffen wat er aan de hand was. De vervolgonderzoeken wilde ze pas na een paar weken plannen. Maar na druk van mama en haar vriendin, konden deze ineens wel op korte termijn plaatsvinden. Al op 8 maart - precies na één maand - werd mama geopereerd, na alle benodigde onderzoeken en vijf bestralingen.

Die tussenliggende weken waren verschrikkelijk. Maar tus-

sen het huilen door wisten we met een grap de spanning er soms uit te halen. De saamhorigheid was enorm. Al vergeet ik mijn verjaardag nooit: in een met vrienden gevuld huis stond mama op een gegeven moment afgescheiden in de keuken, om ons niet voor de voeten te lopen.'

Moeder Tony, verderop gezeten in de kamer, licht toe: 'De één na de ander vroeg me namelijk hoe het met me was. Daar ontkom je niet aan. Maar ik wilde die avond mijn emoties verbergen. Wellicht was dit de laatste verjaardag samen? Er ontstond een zeer geforceerde stemming in huis.'

De operatie op de 8ste maart zou een uur of drie gaan duren.

Maar dit werden er liefst zes.

Niet alleen werden wat kliertjes en de verwachte tien centimeter endeldarm verwijderd, maar bovendien 50 centimeter dikke darm. Hierin bleken te weinig bloedvaten te zitten. Niet een tijdelijk, maar een permanent stoma moest worden aangelegd.

Toen Roos na die angstige uren wachten bij haar moeder in

'Die verjaardag bracht een zeer geforceerde stemming in huis'

het ziekenhuis arriveerde, meende ze een kasplantje zien. 'Mama was bleek, duf en lag alleen maar te bibberen. De volgende dag bleek waarom: de stoma was zwart aan het worden: met spoed moest ze weer de operatiekamer in. Nog eens 20 centimeter darm ging eraf, omdat ook daar geen bloedtoevoer aanwezig bleek.

Tot begin mei bleef Tony met haar lichaam in gevecht: ze had vocht achter de longen, blaasontstekingen en hoge koorts. Verder een zware nierontsteking met 40 graden koorts, waarvoor ze nog een tweede keer werd opgenomen. De hele santenkraam kwam dat voorjaar voorbij, met alle onrust van dien. Om maar te zwijgen van het onterecht uitgesproken vermoeden dat ze bovendien baarmoederhalskanker zou hebben.

Alleen thuis

Al die weken woonde Roos van Mil alleen thuis. Ze had toestemming gekregen halve dagen te werken, deed het huishouden en boodschappen, reed op de scooter naar haar moeder, liet daarna de twee honden uit, kookte haar potje en trok meestal ook 's avonds naar het ziekenhuis.

'Gelukkig kwamen in de avonduren vaak vrienden bij me langs of logeerden bij me. Ook namen mijn broer en zus me veel taken uit handen, als het maar even kon waren ze hier. Toch voelde ik me vreselijk eenzaam.' Roos begint te huilen: 'Veel vrienden leerde ik in die periode pas goed kennen. Aan veel mensen had ik echt steun, anderen durfden steeds minder vaak langs te komen.'

Ook aan haar vriend had ze niet genoeg steun, met wie ze vers een half jaar een relatie had. 'Hij had het er zelf moeilijk mee, trok zich daardoor terug. Hij kon het niet aan om buiten de weekenden om een nacht extra te blijven slapen.

Nu snap ik dat ik zó in het negatieve zat. Dat je mensen kunt kwijttraken uit angst voor kanker. Of ondersteunende hulp van de huisarts of het ziekenhuis iets voor me was? Ik heb in die periode niet in de gaten gehad dat anderen me mogelijk konden helpen. Zo in de shit zat ik. Ik deed mijn verhaal wel bij vrienden en familie.'

Zelfs de twee honden, haar enige overgebleven rotsen in de branding, werden in die periode tijdelijk in een pension geplaatst, op advies van moeder en zus. Roos zat in een onmogelijke spagaat. 'Ik redde het simpelweg niet, hoe graag ik die dieren ook om me heen wilde hebben. Ik werd steeds depressiever en moest tot rust komen.

De rust keerde nog niet terug bij thuiskomst van Tony. Waar thuishulp op zijn plaats zou zijn geweest, kreeg Tony dit niet toegewezen, omdat ze "immers een dochter in huis had die haar helpen kon". Roos nam zorgverlof en leerde

van de stomaverpleegkundige hoe de stoma te verzorgen. 'Dat voelde goed.'

Ze vecht opnieuw tegen de emoties: 'Ik leefde voor mijn moeder in die tijd, was er veel te weinig voor mezelf. Er waren ook nog geen garanties te geven voor een gezondere toekomst. Hoewel 'schoon' op dat moment, moest ze iedere drie maanden op controle. Dat is inmiddels opge-rekt naar iedere zes maanden, maar je blijft 'm knijpen.'

Winkelen

Huilend: 'Wat ik nu heel erg mis is een middagje shoppen. Ze is sneller moe. Toen was ze nog heel erg ondernemend, nu wil haar lichaam niet altijd meer. Er is voor mij duidelijk een streep te trekken: vóór en na de kanker.

Dat geldt ook voor mezelf: ik ben sneller bang en angstig. Als ik iets voel: het zal toch niet hetzelfde zijn? En voor mijn broer gaat dezelfde vlieger op. Hij hoeft maar hoofdpijn te hebben, en hij vreest het ergste. Zo zaten we vroeger helemaal niet in elkaar.

Tony vult aan: 'Ik denk wel eens dat ze een fase heeft overgeslagen. Roos heeft bijvoorbeeld moeite gekregen met oppervlakkige lol. Het giebelen, het experimenteren: dat stoot haar af, terwijl veel vrienden er juist middenin zitten. Door de hele toestand is ze een "stukje" onbevangenheid kwijtgeraakt.'

Afsluitend zegt Roos: 'Het positieve van het geheel is dat ik maatschappelijk meer betrokken ben geworden. Ik help graag mensen als dat nodig is. En: ik ben op zoek naar een huisje om te gaan samenwonen. Inderdaad ja, met die ene jongen, met wie één en ander goed is uitgepraat.'

Arnoud Kluiters

